

Numera pojedyncze sprzedają się po gr. 10
tylko w Kantorze Głównym przy ulicy
Rymarskiej Nr. 742 na dole.

Prenumerata w Stolicy roczna złtp. 40 —
kwartalna złtp. 12 — miesięczna złtp. 5 —
kwartalna po województwach złtp. 20.

GAZETA POLSKA

Sine ira et studio.

Szanowni Prenumeratorowie Gazety Polskiej, a mianowicie po województwach lub za granicą, dla uniknięcia mogącej nastąpić w odbieraniu przerwy, raczą się wcześniej we właściwych miejscach na następny kwartał zapisać.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wiadomości urzędowe od wojska.

Do Rządu Narodowego.

Mam zaszczyt zawiadomić Rząd Narodowy, iż Jenerał Chrzanowski przestał następujące wiadomości o działaniach oddziału powstania Żytomierskiego, zostającego pod dowództwem kapitana Rożyckiego.

Oddział rzeczonego powstania złożony z obywateli powiatów Żytomierskiego i Machnowieckiego uformowawszy się dnia 6 Maja r.b. o dwie mile od miasteczka Cudowna, przejął w okolicach tamiecznych dnia 20 Maja 560 rekrutów, drogą Żytomirską do głównej Armii Rosyjskiej prowadzonych, których do domu porozpuszczał. Nie mogąc się połączyć z powstaniem podolskim, dla przerwaną komunikacyi przez korpus Jenerała Rotha udał się ku Janowowi a ztamtąd po przejściu rzeki Boh w pozycje leśne Wołyńskie. Atakowany dnia 27 pod wsią Motecz. kami przez dwie rotę piechoty z pułku Księcia Wellingtona i przez kilkudziesiąt kozaków, ubił nieprzyjacielowi 30 żołnierzy i dowodzącego oficera, 90 ludzi z jednym oficerem wziął w niewolę, których rozpuścił, sam nie mając jak 5 ludzi i dwa konie ranne. Dnia 30 Maja obchodząc wojsko nieprzyjacielskie, udał się pomiędzy Korzec i Zwiakiel i pod Kilikiem zabrał transport owsa i sucharów prowadzony na 105 wozach kutych, przez 240 koni ciągnionych, niemniej 49 powózek z prochem, granatami i bombami które wyjąwszy dwóch beczek prochu zatopił. Dnia 2 Czerwca atakowany pod miasteczkiem Be-

reznem pod Tyszycami przez dwa szwadrony pułku Dorpackiego strzelców konnych ubił mu 12 ludzi, 40 ran i wziął w niewolę, których na tamtym brzedu Styru uwolnił, sam zaś miał jednego zabitego, czterech ludzi rannych i utracił 14 ochotników na podwodach jadących. Po tej potyczce przeprowadził się przez Bug pod Dorobuskim. Zawiadomiony o tem Jenerał Chrzanowski wysłał dwa bataliony Piechoty dla ułatwienia mu przerznięcia się przez kozaków i strzelców konnych z korpusu Rüdigiera, rozpołożonych w okolicach Zamościa. Lecz pomoc ta już niebyła mu potrzebną. Napadłszy w nocy pod Uchaniem na obóz dwóch szwadronów Siewierskich strzelców konnych i pułk kozaków, ubił pięciu oficerów między którymi Pułkownika dońskich kozaków, przeszło 64 ludzi, sześćdziesiąt kilku wziął w niewolę wraz z Podpułkownikiem strzelców konnych Bogdanowem, i przybył z niemi do twierdzy Zamościa, w siłę 3ch szwadronów i 40 ludzi pieszych.

Tak waleczne a razem zręczne i przytomne obroty, Kapitana Rożyckiego, czynią zaszczyt jego męztwu i talentom wojskowym, i za wzór służyć mogą tym, których władza wyższa do podobnych wypraw powoła. Według świadectwa jego odznaczyli się szczególnie: Tomasz Odyński, Franciszek Wojewódzki, Izak Halczyński, Joachim Daniłowicz, Seweryn Malinowski, i Julian Budziński podoficer.

Chcąc okazać byłemu Kapitanowi Rożykiemu ukontentowanie moje, mianowałem go Majorem Dowódcą nowo formować się mającego pułku i udzieliłem mu krzyż kawalerski, również krzyże srebrne tym Podoficerom i

żołnierzom, którzy według jego raportu odznaczyli się w tym prawdziwie wzorowym przechodzie.

Naczelną Wódz Siły Zbrojnej Narodowej,
(podpisano) *Skrzynecki*.

W kwaterze głównej w Siennicy d. 16 Czerwca 1831 r.

— „Objasniając artykuł o służących w Nrze 161 Gazety naszej umieszczony, dodajemy, że nie Sekretarz Generalny Urzędu Muncypalnego i Policji; lecz były Sekretarz Generalny byłego komitetu centralnego policji, pożyczyl z kasy bióra kontroli służących złp. 46,000.

— Reforma nigdzie się nie udaje. I w baterji artylerji Gwardji Narodowej, obrano dziś powtórnie większość głosów Kapitanem Pana Sułkowskiego, mimo silnej opozycji.

— Wyszedł 11 numer *Tandeciarza*, pisma wydawanego przez Księdza Bogdana Wałkę. W oddziale *nowin* zawiera między innemi co następuje:

«Hiszpanie dowiedziawszy się iż Polacy noszą hiszpanki, postanowili nawzajem zapuścić wąsy!.. co za grzeszność!»

«Poeci i mówcy zdolni na adjutantów; bo zwykle tchórze.»

«Już to drugi Skrzynecki, jako Jenerał walczy z niepodległość Polski przeciw Moskwie; co pierwszy nie mógł to drugi dokona.»

«Z Puław donoszą, że Dybicz rozdał książki z Biblioteki Puławskiej pomiędzy wojsko, ażeby okazać Europie że i moskiewscy oficerowie umieją czytać.»

«Uczni powinni by wszelkich środków użyć, aby sobie zapewnić wolność druku; inaczej tego nie osiągną tylko przez wyniesienie na tron drukarza lub zecera. W takim razie można by znaleźć kandydata na Króla nie tylko w Warszawie, a nawet i na Jasnej Górze w Częstochowie.»

«Młodego arystokratę można poznać po nosie uzbrojonym w okulary (?).»

«Złe duchy muszą się znajdować i między Jezuitami, kiedy św. Piotr spalił klasztor Tyniecki (*)»

«Poznańczykowie do swego pułku przyjęli ucznia sławniej szkoły w Mont-Rouge. Co też na to św. Ignacy Lojola (założyciel Jezuitów) powie?..»

— Wyszła z druku książka pod tytułem: *Projekt wiecznego bezkrólewia* i t. d. edycja druga. Przedaje się w księgarniach po zł. 2.

— Na wieży Zamkowej od frontu, to jest od ulicy Grodzkiej, znajdują się jeszcze w murze trzy haki; na których niegdyś zawieszony był herb Rzeczypospolitej Polskiej. Dopóki też oczekiwac będą nowego znaku wolnego i niepodległego narodu!

— Już i z Prus donoszą, że powstańcy Litewscy zajęli Bobrujsk, i że załoga wykonana przysięgę na wierność Rządowi Polskiemu.

— Między dowódcami Żmudzinów jest także Panna Hra-

bianka Plater, która przywodzi pułkowi ułanów, który sama wystawia.

— Prusacy spodziewali się, że moskale przejdą już wkrótce Wisłę; — spodziewali się nawet, że w dniu 10 t. m. nastąpi odniana Rządu. Tak zapowiadała Gazeta Rządowa Pruska.

— Zapewniwszy w naszym piśmie gościnność nawet dla pism z naszym przekonaniem niezupełnie zgodnych, umieszczamy odpowiedź na podany dawniej artykuł pod tytułem *Lud Izraela*. Czytelnicy nasi będą mogli ocenić bezstronnie i zarzuty przeciw starozakonnym czynione i ich obronę.

W numerze 157 Gazety Polskiej zjawił się niespodzianie jakby jakie widmo artykuł pod tytułem: *Lud Izraela*; z podpisem K. R. mający na celu zbici to com powiedział jeszcze pod d. 31 Maja r. b. w Polaku Sumiennym dla udowodnienia bezzasadności pocisków miotanych przez Miotara Wojny na Żydów.

Nie odpowiedziałbym nawet na ten artykuł, gdyby nie nieścił w początku rezonowanie udowodnić mające, że Żydom nie powinny być udzielone żadne przywileje, dopóki przez cywilizacyą na nich nie zasłużą, rezonowanie, które wprawdzie nie może wyrzucić skutku na czytelnikach obszerniejsze mające znajomości rzeczy, lecz które czyniłoby mogło wrażenie na gminie wierzącym święcie we wszystko co widzi drukowanym.

Co się więc tyczy uwag wtym przedmiocie przez Pana K. R. czynionych; mam honor oświadczyć, że pismem swoim nie udowodnił wcale tego co sobie zamierzył, udowodnił raczej że nie zna wcale stanu Żydów zagranicą, i nie wie jakich sposobów użyli rządy Pruski, Francuski, Angielski i zjednoczonych stanów Ameryki, dla ucywilizowania Żydów i uczynienia ich użytecznymi dla kraju. Anglii, Francuzi, Zjednoczone stany, wreszcie Prusy wychodząc z tego punktu, że cywilizacya jest jedynie córka wolności i swobody, uznali za konieczne, że chcą widzieć człowieka cywilizującego się, trzeba zacząć od nadania mu wolności, trzeba rozkuć pęta, które go despotyzm lub intolerancya zamknęły, doświadczenie pokazało że ich sąd taki nie omylił. W krajach wyż wymienionych cywilizacyą naszymu pewno nieustępujących widzimy Żydów, w posiadaniu najmniej praw cywilnych, obszerniejsze są ich prawa w Anglii, a szczególnie w Stanach zjednoczonych; słowem widzimy naocznie, że prześladowanie Żydów, jest w stosunku odwrotnym cywilizacyi kraju w którym pozostają. Jeżeli słowem moim, Pan K. R. wiary nie daje, niech raczy przeczytać dzieła: *Collection des Constitutions, Chartes et lois fondamentales des peuples de l'Europe et des deux Ameriques*, trzech Autorów PP. Dufau, Duvergier i Guadet — jako też *Constitution de l'Angleterre ou Etat du gouvernement Anglais* Pana de Lolme — Powie może Pan K. R. tak obfity w wynajdowanie dowcipnych i logicznych dowodów — że Żydzi w tamtych krajach już byli ucywilizowanymi, kiedy takich praw dostąpili: omyliłby się i w tém, u sąsiadów naszych bowiem w Prusach, Żydzi po wojnie Francuskiej otrzymali prawa obywatelskie pod warunkami golenia bród, noszenia się podług Żurnalów Paryżkich i czynienia osobistej służby wojskowej. Jeżeli więc musiano jeszcze po-

(*) Na Tyńcu są Jezuici, a podług mniemania ludu św. Piotr ma kierować piorunami.

żyć warunki golenia bród i nieróżnienia się ubiorem łatwo przesądzać o stanie ówczesnym cywilizacji żydów Pruskich. Lecz rząd dobroczyńny chciał widzieć ich ucywilizowanych, a uznawszy że mają do tego wszelkie usposobienia użył przymusu; każdy bowiem rząd kochający lud jego opiece oddany, kochający wolność i konstytucję, woli widzieć ludzi wolnych, swobodnych i światłych, a niżeli czółgających się czółko-bitnych czcicieli despotyzmu, jakimi koniecznie być muszą ludzie uciskani, gniebieni, deptani, że tak powiem od osmnastu wieków. Czyż w Polsce niewidzieliśmy podobnie wielu zdemoralizowanych, zepsutych, przedajnych ludzi, zdradą ojczyzny splamionych wskutku tylko piętnastoletniego ucisku i niewoli? Jakiemiż okazali się Grecy wybijający się na wolność! czy zawsze godnemi imienia ucywilizowanego ludu? dopiero za lat sto może Grecy potrafią otrząść się z podłości (?) którą u dzieci Themisteklesów, Leonidasów wyległa obmierzła niewola.

A żydzi pozostający bez najmniejszej w pierwiastkowym stanie swego cierpienia, pomocy od Rządu, od razu mają stanąć i sami przez się na tym szczeblu! na którym tylko czas i mnogie rewolucje potrafiły postawić Anglią i Francję, na którym za wieki dopiero stanie może Grecya?

Pastwi się dalej Pan K. R. nad biednemi żydami, ujmuje im wszelką odwagę, mówi i że komenderowani do obozu poindleli na Bednarskiej ulicy 2 że żydzi najbogatsi zadzierżawili naprzykład koszerne, i kosztém biednych ogromne ciągną zyski, 3 głosem pełnym filantropijnęj liłości powtarza za J. W. Ministrem wojay i w świecie literackim tak chlulnie znanym Kuryerem Warszawskim że niestety w tym narodzie tyle jest szpiegów!

Co do pierwszego, dowodź Pan K. R. że sam wów czas musiał nie być na Pradze, byłby się bowiem przekonał, że służbę czyniących było dwie trzecie żydów a jedna trzecia innego wyznania, ażeby zaś żydzi mieli mdleć na Bednarskiej ulicy, o tém słyszałem tak mało, jak o tém iżby który żyd z paradyżujących (jak się podobało wyrazić Panu K. R.) w mundurze Gwardyi Narodowej, kiedykolwiek był mówić o kapitulacyi.

Co do drugiego, przekonał nas Pan K. R. że nietylko niewie co się dzieje zagranicą, jak już powyżej dowiodłem, ale że nawet o tém co się w Warszawie robi, najmniejszej niema wiadomości. Prawda bowiem że bogaci żydzi dzierżawią podatek koszerne; ale go dzierżawią na rzecz gminy, a zyski z tój dzierżawy jezli się które okażą, obrócone są na utrzymanie szpitalu żydowskiego, co mu poświadcza w Komisyi Przych. i Skarb.

Co do ostatniego, obszernie się rozpisałem w numerze 156 Polaka Sumiennego w którym numerycznie wykazałem, że do tego momentu było więcej Chrześcianów o szpiegostwo przekonanych aniżeli żydów. — Bydź jednak może że Pan K. R. niepojął tam mojej myśli, bo zapewne jak mówi o Mendelsonie nie mógłbym pisać dość wyraźnie będąc żydem; co do tego więc oświadczam solennie, że nie życzę sobie nic więcej: jak bydź nie wyraźnym dla Pana K. R. i mieć taką wziętość w świecie uczonym jak ma Mendelson u tych, którzy umieli go zrozumieć, którzy potrafią ocenić zdolności umysłowe tego co nierumienili

się publicznie targnąć się człowieka posiadającego sławę Europejską. (*)

M.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

BELGIA. — Po odczytaniu uchwały o wyborze Króla Belgii, członkowie Kongresa wykrzyknęli: niech żyje Król a publiczność milczała. — Wysłano deputacyą do Księcia Leopolda z oświadczeniem, że został wybrany Królem i w celu zaproszenia go na tron; lecz według Gazety Times Książę tronu nie przyjął z powodu, iż Belgowie nie chcą odstąpić od posiadania Limburga i Luxemburga.

FRANCYA. — Z Paryża d. 7 Czerwca. — W Glomel (Departamencie du Nord) przyaresztowano Pana Cesy dawnego dowódcę Szuanów i Burmistrza tego miasta, i zaprowadzono go do Saint-Brieux.

— W mieście Aniane niedaleko Montpellier zaszły wielkie zaburzenia z powodu, że burmistrz zakazał narodowego tańca. Karliści i Konstytucyoniści połączyli się razem i uzbrojeni byli częścią w kije, częścią w broń ognistą; zewnętrznie osób miało być ciężko rannych.

— Od kilkunastu dni przebiegają młodzi ludzie z czerwonymi wstążkami około kapeluszy przedmieście Sgo Jakuba i okolice. Onegdaj wieczorem uważano ich kilkunastu w Chaumiera (miejsce, w którym letnią porą Paryżanie się bawią). Ktoś wpół do jedenastej godziny opuścili to miejsce i udali się do bulwarku przez ulicę l'Ouest i l'Eunfer. Na placu Sgo Michała spotkali naczelnika policyi, i wezwani do rozejścia się, odpowiedzieli okrzykiem: «Niech żyje Rzeczpospolita!» śpiewali pieśni patryotyczne. Uwiedziono z nich dziesięciu, lecz na rozkaz prefekta uwolniono ich natychmiast.

— Ośmdziesięciu pięciu wychodźców Włoskich, którzy się oddalili z Ankony, przybyli do Marsylii.

Wojsko.

Dziennik Nowa Polska powstaje na jednego z Polaków za to, że w Izbie oświadczył, iż pod Ostrołęką sama szlachta krew przelewała. Nowa Polska jest bardzo niesprawiedliwa. Szan. Reprezentant samą prawdę wynurzył. Mgztwo uszlachetniło wszystkich naszych rycerzy, a zatem od Jenerała do żołnierza i dobozsa, nie masz między nimi nieszlachecca.

Poznajcie Ich z czynów...

JW. a Moskalom wielce miłoścywi Roźniecki, nie w samém tylko szpiegostwie i sprzedajności celował. Posiadał on jeszcze wiele tego rodzaju talentów; a gra była jego namiętnością i jedyną zabawą. Każda gra z natury swojej jest towarzyską: musiał zatem ten godny szubienicy mąż

(*) Bezasadnie się tu z daniem naszym obraża autor jakoby ubliżeniem pamięci Medelzona. Nie ubliżył jej Pan K. R. jeżeli powiedział, że Mendelson mimo całą swoją naukę nie wyświecił w *Ritualgesetze der Juden* (Obrzędowe ustawy żydów) wszystkich dziwactw talmudycznych. Mógł to zrobić ten filozof Izraelski lub przez wspólną wszystkim ludziom słabość, lub przez wład na szczupłość swojego dziełka. Ze zaś nie wyświecił, temu nikt zaprzeczyć nie zdoła.

(P. R.)

posiadać wielu przyjaciół karciarzy. Roźniecki uciekł... Ciekawa rzecz w co się obrócili jego szanowni przyjaciele... Kto z nim przestawał, grywał, wisko spijał, musiał mu być mniej więcej w zasadach moralnych podobnym. Dziś w epoce oswobodzenia i odpłaty, gdzie istotną jest potrzebą, aby każdy był umieszczony tylko według swoich zdolności a wynagrodzony podług osobistych zasług; pożyteczną byłoby rzeczą tych JJWW. Półroźnieckich wykryć i zasługi ich wyświecić. Natóg raz zaciągnięty nie tak prędko się traci: muszą zatem Ci Panowie jeszcze i dziś trudnić się dawnym rzemiosłem: bo nie podobną zdaje się rzeczą, aby żałoba po utracie tyle zasłużonego spółtowarzysza, w tak wielkim miała ich smutku pograżyć, iżby im nawet najprzyjemniejsze dawne zabawy stały się zupełnie nie miłe. W dzisiejszym stanie naszej ojczyzny, każdy prawy jej syn, jest zupełnie wylany świętej sprawie z wysileniem walczącego o wolność narodu: bo kto chce dom swój pożarem chłonać ratować, ten porzuca wszelkie zabawy i spieszy się połączyć z ratującym jego dobytek młotkochem. Kto więc dziś w karty grywa a mianowicie zwyczajem JW. Roźnieckiego o znaczne sumy, ten będzie szukanym Półroźnieckim. Podpisany zamierzył sobie dołożyć wszelkiej usilności, aby w naszym kraju, każdy tylko swoim zdolnościom odpowiadające miejsce zajmował i jedynie podług zasług był wynagradzany. Do tego celu potrzebuje dokładnych podań statystycznych. Poszukiwania jednego człowieka na ich zebranie wystarczyć nie mogą. Uprasza się zatem wszystkich patriotów, aby raczyli posiadane w tym przedmiocie wiadomości, Redakcyi Gazety Polskiej *franco-porto* udzielić; a podpisany wywieżąc się ze swojego przyrzeczenia, nie zaniedba jak najrychlejszemu imionu i nazwiska rzeczonych Panów do publicznej podać wiadomości: a cel zamierzony umieszczania każdego według zdolności i wynagradzania podług zasług, tą drogą najłatwiej zostanie osiągnięty.

Gdyby kto nie posiadając żadnych w tym względzie wiadomości, w celu przystąpienia się ojczyźnie, chciał rozpocząć zupełnie nowe poszukiwania, niech pomni, że JW. Roźniecki, nie grywał nigdy o butelkę piwa, nie mięszał się z gminem; ale jako człowiek dobrego wychowania i wyższego tonu, szukał zawsze sobie podobnych.

Odpłatnicki.

Skarb znaleziony.

Pomimo codziennych prawie użaleń publicznych na przewrotność Żydów, na ich nieżyczliwość najświętszej sprawie narodu, na liczne szpiegostwa i jawną Moskalom przychylność, Żydzi, głusi na głos publiczny, obojętni na słuszne zagrożenia prawego Polskiego ludu, szydząc z naszych uniesień i zapału do wolności, występują ciągle jako zdrajcą kraj, który ich żywi i cierpi. Ani przezorność prawodawcza, ani wysilenia filantropów, ani moralne przykłady krajowców nie mogą podnieść do szlachetniejszej sfery uczuć tej ohydnej masy szachrajskiego plemienia. Wszystko co jest wzniosłe, piękne i wielkie odbija się od serca Żyda: jeden tylko bałwan złoty zachwyca go i zapala. Dopókiż nieszczęśliwy i wielki naród cier-

pieć będzie ten narzucony ciężar, tę zjadliwą truciznę moralności naszych krajowców? Zaledwo szósty miesiąc naszej rewolucyi dobiega, a już utonęła w tym morzu nie nasyczonego łakomstwa i podłości wielka ilość brzęczącej monety. Chociaż Rząd przez najrzetelniejsze wykazy możliwości publicznego skarbu nadał ufność naszym papierom, Żydzi wbrew publicznej wierze Rządu, sieją postrach między mieszkańcami, potrącają *agio* w wymianie, ściągają srebro, zbywają papiery, machiawelskie wynajdują środki, aby nas zabić za to, żeśmy im od tylu wieków opiekę i przytułek dali. — Ci wygnańcy, wszędzie naginali się do charakteru, do zwyczajów narodu w którym osiedli, u nas tylko, utworzyli naród w narodzie, i uważając się za przechodniów, odłączyli swój interes od interesu naszego. Może kto te kilka wyrzów weźmie za płód osobistej nienawiści, lub humoru, ale krocie faktów, które każdy z współżyjących w obecnej wojnie przeciwko Żydom przytoczy, niech zamkną usta wygnanemu obrońcy niegodnego opieki naszego ludu. Nie dawno, rozbiegła się wieść, a podobno wieść nie płożna, że jeden z zamożniejszych Żydów Warszawskich pod pozorem poratowania u wód granicznych zdrowia, uwoził 3 miliony w srebrze i złocie. Schwytany zdrajca i oddany w ręce sprawiedliwości, nie wiadomo jaką poniesie karę. Jeżeli jednak zważymy: że rząd Pruski wbrew prawu narodów, wbrew zasadzie odwzajemnienia znaniej w témże prawie, zatrzymał nasze fundusze publiczne i prywatne, które godziwie lekowane bezpieczeństwa nie mogły zyskać, sądzimy że rząd nasz daleko słuszniejsze ma pobudki do zatrzymania tego kapitału i obrócenia go na użytek publiczny. Rząd Pruski pokrzywdził dobrą wiarę, na której pomyślność handlu stoi; rząd nasz nie wystąpi z jej granic, jeżeli zdradziecko uwożone zbiory Warszawskich Izraelitów na dobro kraju obróci. Nic bowiem więcej nie robi, tylko zapewni sobie jakiekolwiek bezpieczeństwo na najszlachetniej podniesionem rekrutowem, które Żydzi nazywają opłatą krwi naszej, a które my uważamy jako datek, którymby naród wzgardził w innej chwili, lubo do niego nie zaprzeczone ma prawo.

Ileż to ofiar krwi i majątku ponieśli Polacy na ołtarz ojczyzny, despota pokonfiskował dobra patriotów, pomordował schwytanych w boju, wyniszczył pół powierzchni naszej ziemi, odbierając wszelką nadzieję mieszkańcom utrzymania życia w przyszłości. Czyliż ży potryotów nie przeważa interesu tych ohydnych Krezusów? Daliż oni co na ołtarz ojczyzny, oświadczyliż się przynajmniej z dobremi chęciami? Zaledwo kilku było przywiązanych do naszej sprawy; reszta wyglądała tylko po drobnych zawiśliskich miasteczkach, aby za przybyciem Moskali wywarła nawet na wojsko nasze całą swą wściekłość czartowską. Może Rząd mieć skrupuły w zajęciu tego kapitału. Nie usprawiedliwiają go postępek tego ludu względem nas. Rząd zajmując ten kapitał, nie wyjdzie z karbów ścisłej sprawiedliwości, bo choćby cały ich majątek konfiskował, jeszcze nie zrównoważy złego, które nam Żydzi wyrządzili.

R.